
การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก
Library and Knowledge Park Management for Higher Education Students in
Phitsanulok University

ฉวีวรรณ เจริญทรัพย์*

Chaveewan Charoensap

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกและแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่น่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และประชาชน จำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ Likert และตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach, $\alpha = 0.85$ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)=4.06, S.D.= 0.82) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านกายภาพของอุทยานการเรียนรู้ ($\bar{X}$)=4.26, S.D.= 0.81) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้บริการ ($\bar{X}$)=4.06, S.D.= 0.82) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$)=4.04, S.D.= 0.83) และ ด้านคุณภาพของห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ ($\bar{X}$)=4.02, S.D.= 0.84) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$)=3.91, S.D.= 0.81) 2. แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่น่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สังเคราะห์จากผลการวิจัยพบว่า 1) ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารมีห้องสมุดมีเอกสารเสนอแนวคิด และมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการ 2) ต้องจัดกิจกรรมในพื้นที่อุทยานให้หลากหลาย น่าสนใจ สนุกสนาน ทำความเข้าใจที่ทุกคนเข้าร่วมได้โดยง่าย 3) ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ / ห้องสมุด / อุทยานการเรียนรู้

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the library and knowledge park management for higher education students and approach to the activities which interesting and encourages for self-learning. The purposive samples were 258 people from lecturers, students and population. The instruments were used Likert's five-level rating scale questionnaire, Cronbach's reliability coefficient ($\alpha = 0.85$). The statistics used for the analyze data were percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The results showed that 1. The overall management of library and knowledge park for students was at the high level ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.82). Consider each aspect also found at the high level too. The highest average score was the physical of knowledge park area ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.81), followed by Service ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.82), Management ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.83), Quality of library and knowledge park ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.84), respectively. The lowest average score was Knowledge activities ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.81). 2. The approach to the activities which interesting and encourages for self-learning by synthesized from research findings as follows: 1) Need to allow all library users take the opportunity to offer their ideas, participate, and co-plan to do engaging activities. 2) Need to organize variety of interesting activities in the park area to having fun, challenging for all to participates easily. 3) Need to appointed the committee to coordinate the experts' network to organize and creative activities.

Keywords : Management / Library / Knowledge Park

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ข้อ 3 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ รักการอ่าน มีอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งคือ คนไทยส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านหนังสือ ทำให้เสียโอกาสในการพัฒนานตนเอง ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ ไม่กล้าตัดสินใจ ขาดคุณภาพ ในขณะที่ประเทศต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ มหาวิทยาลัยต่างๆ จึงรณรงค์ส่งเสริมการอ่านโดยการพัฒนาห้องสมุดให้ทันสมัย น่าสนใจ เกิดการเรียนรู้ตามแนวคิดของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอว.) Winichakul, W. (2011) กล่าวว่า ห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ จัดทำขึ้นเพื่อตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาปัญหาไม่ชอบอ่านหนังสือ ของคนไทย เพราะผู้ใช้บริการรู้สึกสะดวกสบาย ทำกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

อุปนายกมหาวิทยาลัยพิษณุโลกซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตและเป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยพิษณุโลกตระหนักในความสำคัญของการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง และมีความเชื่อมั่นว่าหากบูรณาการห้องสมุดให้ใช้ควบคู่กับอุทยานการเรียนรู้จะทำให้มีผู้สนใจมาอ่านหนังสือเพื่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับในตำบลสมอแขซึ่งอยู่ในเขตบริการของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก ยังขาดแคลนห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย จึงเสนอให้มหาวิทยาลัยพิษณุโลกจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้โดยพัฒนาห้องสมุดและจัดทำอุทยานการเรียนรู้ใกล้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยให้ทันสมัยและสวยงาม ร่มรื่น มีบรรยากาศดี เป็นธรรมชาติ เอื้อให้น่าอ่านหนังสือและมีสมาธิเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษา ประชาชน และอาจารย์มานั่งอ่านหนังสือ จัดการเรียนการสอน สนับสนุนการ

ดำเนินกิจกรรมให้น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการได้รับความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาชั้นอุดมศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ให้นักศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเป็นผู้นำ มีความสามัคคี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และ ภูมิปัญญาในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้อุทยานการเรียนรู้ยังเป็นอีกเวทีหนึ่งที่มหาวิทยาลัยใช้สำหรับให้บริการวิชาการ บริการสังคม เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมาใช้อาคารสถานที่เพื่อจัดกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ และร่วมกับนักศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของชุมชน ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเอง ได้สะดวก ให้ผู้สูงอายุพาลูกหลานมาพักผ่อน เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ซึ่งเป็นการฝึกนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย และแก้ปัญหาซึมเศร้าในตัวผู้สูงอายุ อีกทั้งเป็นกลไกหนึ่งที่ใช้ในการสนับสนุนส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของเยาวชน สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการปฏิรูป การศึกษาในศตวรรษที่ 2 (2554-2561) มีเป้าหมายให้คนไทยมีคุณภาพได้เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนา แหล่งเรียนรู้ ให้เข้าถึงง่าย เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา มีระเบียบวินัย มี คุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสาธารณะ สนับสนุนนโยบายการปฏิรูปประเทศ 4.0 เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมคน โดยเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัยให้เติบโตอย่างมี คุณภาพ มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาพะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และ มีจิตสำนึกที่ต่อสังคมส่วนรวมเพื่อดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 บนพื้นฐานกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผน หลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ตามความคิดเห็น ของผู้ใช้บริการด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพของห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ ด้านกายภาพของ อุทยานการเรียนรู้ ด้านการให้บริการ ด้านการจัดกิจกรรม เพื่อหาแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้น่าสนใจและ กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการมีนิสัยรักการอ่านและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้น่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นการวิจัยที่เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขยืนยันความ ถูกต้องของข้อค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย อาจารย์ (94 คน) นักศึกษา (827 คน) และประชาชน ผู้ใช้บริการห้องสมุด ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลกในปีการศึกษา 2559 (142 คน) รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,063 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของ Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970, pp.607-610 และเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 258 คนประกอบด้วย อาจารย์ (23 คน) นักศึกษา (201 คน) ประชาชน (34 คน) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง (n=258)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ
1. อาจารย์ผู้สอน	94	23	8.91
2. นักศึกษา	827	201	77.91
3. ประชาชนผู้ใช้บริการห้องสมุด	142	34	13.18
รวม	1,063	258	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรม ทฤษฎี และผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการห้องสมุด และอุทยานการเรียนรู้ มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามแบบให้เลือกตอบตามความจริงเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้มีลักษณะเป็น

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) มีค่าคะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบ ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข ปัญหา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของ Cronbach, L.J. (1951, pp.297-334) ได้ความเที่ยง 0.85 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.53-0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานกับบรรณารักษ์ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามให้ช่วยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ (23 คน) นักศึกษา (201 คน) และ ประชาชน (34 คน) ที่มาใช้ห้องสมุดในช่วงเดือนมิถุนายน 2559 รวมทั้งสิ้น จำนวน 258 ชุดและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมดจำนวน 258 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequencies) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) กับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 และข้อเสนอแนะในตอน ที่ 3 ส่วนในตอน ที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลผลตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

- 1) คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 เห็นด้วยมากที่สุด
- 2) คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 เห็นด้วยมาก
- 3) คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 เห็นด้วยปานกลาง
- 4) คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 เห็นด้วยน้อย
- 5) คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 เห็นด้วยน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 62 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 35 มีอายุระหว่าง 36-55 ปี และ 56 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 16 ปีลงมา มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น เมื่อถามถึงประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดมีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี มีอาจารย์บางคนเท่านั้นที่ตอบว่ามีประสบการณ์ระหว่าง 10-15 ปี

ตอนที่ 2 จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ปรากฏผลดังตารางที่ 2 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ในภาพรวมและรายด้าน (n=258)

การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านการบริหารจัดการ	4.04	0.83	มาก
2.ด้านคุณภาพของห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้	4.02	0.84	มาก
3.ด้านกายภาพของอุทยานการเรียนรู้	4.26	0.81	มาก
4.ด้านการให้บริการ	4.06	0.82	มาก
5.ด้านการจัดกิจกรรม	3.91	0.81	มาก
รวม	4.06	0.82	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ปรากฏว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านกายภาพของอุทยานการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการ ด้านการบริหารจัดการ และด้านคุณภาพของห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.81)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1) อาจารย์ แนะนำให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ และประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ เพื่อกำกับดูแลการจัดกิจกรรมให้สนใจและมีบรรยากาศที่กระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นอยากเรียนรู่มากขึ้นด้วยตนเอง

2) นักศึกษา เสนอว่าควรเปิดโอกาสให้นักศึกษานำผลงานทั้งวิจัย และผลงานจากการจัดทำกิจกรรม ต่างๆ ลงในวารสารของมหาวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ให้มากขึ้นทั้งที่เป็นวารสารตีพิมพ์และวารสารออนไลน์

3) ประชาชนเสนอว่าห้องสมุดไม่ควรมีวันหยุดควรเปิดให้บริการทุกวันทั้งในและนอกเวลาราชการ เพื่อให้นักศึกษาและประชาชนเข้ารับบริการได้ตลอดเวลา สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่ห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้จัดขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมตามวิถีชีวิตของชุมชนเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทย

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกจัดสถานที่ทั้งในห้องสมุดและบริเวณอุทยานได้ร่มรื่นเหมาะสม มีน้ำตก โต๊ะ เก้าอี้ กลมกลืนเลียนแบบธรรมชาติอย่างสวยงาม เปิดบริการให้คณาจารย์ นักศึกษาและประชาชนไปใช้บริการได้ง่าย สะดวกสบายโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีหนังสือและเทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัยมีคุณภาพดี พร้อมอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสำหรับให้บริการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ตามประสงค์ มีแสงสว่างเพียงพอ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปลอดภัยทั้งบุคลากรธรรมดาและสำหรับผู้พิการ มีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อการอ่าน พื้นที่เพื่อถ่ายทอดความรู้ และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ภายใต้อารมณ์ที่อบอุ่น และผ่อนคลายจากกฎระเบียบที่เข้มงวด โดยใช้ห้องสมุดมีชีวิต รูปแบบอุทยานการเรียนรู้ของ TK Park เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกายภาพที่สวยงามสะอาดตาและอยู่ในชุมชน ทำให้ผู้มาใช้บริการมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

Praphaspong, S. (2014) เรื่อง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีการเรียนการสอนในรูปแบบ e-Learning ของ บุคลากรสายวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า บุคลากรสายวิชาการมีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากระบบเทคโนโลยีการเรียนการสอนตอบสนองผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้งานได้จริง สืบค้นข้อมูลได้ถูกต้องตามเงื่อนไข จัดวางเมนูการใช้งานเหมาะสม จัดการข้อมูลได้ง่ายถูกต้องรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลภายในเว็บไซต์ได้ครบถ้วนและปลอดภัย และสอดคล้องกับ Winichakul, W. (2011) กล่าวว่าห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบ อุทยานการเรียนรู้ตามแนวคิดของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับความ สะดวกสบาย สามารถทำกิจกรรมหลากหลายรูปแบบช่วยแก้ปัญหาการไม่ชอบอ่านหนังสือของคนไทย อุปนายก สภามหาวิทยาลัยพิษณุโลกได้เสนอแนวคิดให้มหาวิทยาลัยพิษณุโลกจัดทำโครงการนี้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอด ชีวิตด้วยตนเอง ประสพผลสำเร็จสมเจตนา สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 2 (2554-2561) มีเป้าหมายให้คนไทยมีคุณภาพได้เรียนรู้ ตลอดชีวิต พัฒนา แหล่งเรียนรู้ให้เข้าถึงง่าย เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์ในการ แก้ปัญหา มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสาธารณะ สนับสนุนนโยบายการปฏิรูปประเทศ 4.0 แต่ ยังขาดการประสานความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมทำให้มี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่มี ประโยชน์น่าสนใจเพื่อเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมกิจ และกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการเกิดความกระตือรือร้น ในการอ่านเพื่อ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้น และพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีสื่อสารสำเร็จรูปให้เข้าถึงและเรียนรู้ได้ โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของ Boonlua, N., Chomphuphan, C. & Srithan, P. (2016) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศที่เรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปและเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีพื้น ฐานความรู้เท่ากัน พบว่าการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตอบสนองและ ยึดหยุ่นได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนจึงรู้สึกตื่นเต้น ใฝ่ใจ เกิดความสนใจในบทเรียน สามารถเลือกเรียนได้ตามความ

ต้องการ และมีแบบฝึกหัดเพื่อวัดความก้าวหน้าได้ด้วยตนเอง พร้อมกับกระตุ้นให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ส่งผลให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนี้ผลจากการวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยพิษณุโลกดำเนินการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไปศึกษาดูงานและฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการให้บริการห้องสมุดที่ทันสมัย และจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัยเพิ่มเติมอยู่เสมอ ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาและคณาจารย์ ใช้ในศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัย รวมถึงเพียงพอต่อการเผยแพร่ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม อย่างไรก็ตามยังไม่ปรากฏว่ามี การแต่งตั้ง คณะกรรมการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ ทำให้ขาดข้อมูล ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงอย่างทันทั่วทั้งระหว่าง การดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งหากได้ ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างเต็มรูปแบบแล้วจะทำให้การบริหารจัดการห้องสมุด และอุทยานการเรียนรู้เพื่อ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ให้อาจารย์ นักศึกษา และประชาชนทุกวัยมีนิสัยรักการอ่าน และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ได้ประชาชนที่มี คุณภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศตามนโยบายประเทศไทย สอดคล้องกับ Sacchanand, C., et al., (2011) ที่ทำวิจัยสังเคราะห์ห้องสมุดมีชีวิตแบบอุทยานการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จากผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ห้องสมุดมีชีวิตแบบอุทยานการเรียนรู้ มุ่งเน้นความใหม่และทันสมัย สวยงาม สนุกสนาน เพลิดเพลิน ความหลากหลาย ความเคลื่อนไหว ความสะดวก โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ นำหลักการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การตลาดมาใช้ ในการดำเนินงาน ใช้รูปแบบบริการแบบมีส่วนร่วม การสร้างความร่วมมือและเครือข่าย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยพิษณุโลกมีสภาพการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยาน การเรียนรู้เพื่อ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ได้อย่างเหมาะสมและทันสมัย ทั้งด้านคุณภาพและกายภาพ มี การพัฒนาบุคลากรในด้านการให้บริการเป็นอย่างดี แต่ยังมีขาดเทคนิคในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ จึงนำผลจาก ข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์และนำผลจากการวิจัยมาสังเคราะห์สรุปเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่น่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการมีนิสัยรักการอ่านและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นด้วยการประสานความร่วมมือ จากผู้เชี่ยวชาญการจัดกิจกรรมจาก TK Park และเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนและ ร่วมดำเนินการ มหาวิทยาลัยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานที่ชัดเจน ในการวางแผน ประชาสัมพันธ์ กำกับ ติดตาม ดำเนินการ แก้ปัญหาและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้มีชีวิต มีคุณภาพ และ ทันสมัย กระตุ้นให้เยาวชน นิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไปมีนิสัยรักการอ่าน ชอบการเรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เป็นบุคคลคุณภาพตามนโยบายประเทศไทย 4.0

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารห้องสมุดมีโอกาสเสนอแนวคิด และมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม วางแผน และร่วมดำเนินการ เพื่อให้ได้กิจกรรมที่น่าสนใจตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุด ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบโดยทั่วกัน มีกำหนดการประชุมและวาระการประชุมที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุม จัดเตรียมแนวคิดการจัดกิจกรรมมาเสนอให้ผู้เข้าประชุมทราบและร่วมแสดงความคิดเห็น
2. ต้องแต่งตั้งคณะทำงาน ที่กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

3. ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานสรุปรายงาน
เสนอผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาแก้ไขได้
ทันที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา
ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

References

- Boonlua, N., Chomphuphan, C. & Srichan, P. (2016). A Comparison of Academic Achievement of Grade 9 Students on Information Technology Using Learning Package and a Computer Assisted Instruction with Basic Knowledge Equality. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)**[Online Serial], 22, (1). Available : http://research.kpru.ac.th/old/Journal_HSS/images/TGT/2559/pats1/12_59.pdf [2016, September 28].
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika**, 16, 297-334.
- Kafak, A., Sawangmek, S. & Kaew-urai, W. (2014). The results of learning management based on the concept Science, Technology and Society Daily essay on academic achievement. Science of Persistence in Learning and the attitude toward science of the 6th grade students. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)**[Online Serial], 20, (2.1). Available : http://research.kpru.ac.th/old/Journal_HSS/images/TGT/2557/pats2/9.pdf [2016, September 16].
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.
- Ministry of University Affairs. (2001). **The Notification of the Ministry of University Affairs on Standardization of Higher Education Institutions, 2001**. [Online]. Available : <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ministry%20law/1-31%20library%20standard%202544.pdf> [2016, September 18].
- Office of the National Economic and Social Development Board Office of the Prime Minister. (2016). **Development Plan the 12th National Economic and Social Forum, based on the National Strategic Framework for 20 years (2017-2036)**. [Online]. Available : <https://www.slideshare.net/ssuser23b32c/12-2560-2564>. [2017, January 3].
- Office of the Secretary of the Education Council Ministry of Education. (2011). **The main policy driving the reform of education in the second half. (2011-2018)**. [Online]. Available : <http://admin.e-library.onecapps.org/Book/1044.pdf> [2016, September 28].

- Praphaspong, S. (2014). The Development of Instructional Technology in the form of e-Learning Academic staff, Sisaket Rajabhat University. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)**[Online Serial], 20, (3). Available : http://research.kpru.ac.th/old/Journal_HSS/images/TGT/2557/pats3/3.pdf [2016, September 28].
- Research and Quality Assurance Division. (2016). **Blueprint Thailand 4.0 The Model to Drive Thailand to Sustainable and Sustainable Wealth.** [Online]. Available : <http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf> [2016, November 30].
- Sacchanand, C., et al. (2011). A synthesis of living library knowledge in the form of a Knowledge Park. In **Proceedings Thailand conference on reading 2011.** (pp.180-208). Bangkok : Thailand Knowledge Park (TK park).
- Winichakul, W. (2011). **'Living Library' Park Learning Patterns.** [Online]. Available : [https://www.tkpark.or.th/.../LibraryLife "-park style...](https://www.tkpark.or.th/.../LibraryLife) [2016, September 25].